

SLOVENSKI NAROD.

izhaja vsak dan središče, izmih nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 8 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša. Za osnanila plačuje se od štiristopen petič-vrate po 6 kr., če se osnanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se isvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, osnanila, t. j. vse administrativne stvari.

Posojilnice.

Kakor znano, imajo naše posojilnice menda brez izjeme v svojih pravih določbo, da smejo tudi od neudov sprejemati hranilne vloge. Do sedaj so se pri sodiščih brez zadržka registrovala taka pravila. Posojilnice so sprejemale vloge od vsakega, kdor jih je prinesel, ter izdajala vložne knjižice.

Šele v novejšem času so jela nekatera sodišča zabranjevati registriranje posojilnic s takimi pravili, ki so bila do sedaj v obče v navadi, ter zahtevati, da morajo posojilnice zadobiti v to svrhu privoljenje državnega oblastva.

Kolikor nam je znano, je c. kr. deželno sodišče v Ljubljani z odlokom dne 6. julija 1895, št. 5546, prvo odbilo prošnjo „ljudske posojilnice v Ljubljani“ za registriranje, „ker se po § 36. predloženih pravih hranilne vloge na obresti sprejemajo od vsakega, bodi tud zadruga ali ne, in sicer proti vložnim, vsakemu, ki jih prinese, izplačljivim knjižicam; ta določba pa nasprotuje § u 1. zakona z dne 9. aprila 1873, št. 70 drž. zak. Po dvornem dekretu z dne 26. april 1844, št. 832 zb. pr. zak., je za ustanovitev hranilnice potreba vladinega dovoljenja, katero ni izkazano.“ Deželno nadsodišče v Gradcu pa je z odredbo z dne 31. julija 1895, št. 7471, odlok deželnega sodišča v Ljubljani razveljavilo, češ, da § 36. pravih ne nasprotuje § u 1. navedenega zakona in regulativu za hranilnice z dne 26. septembra 1844, da je namen zadrugi zboljševati gospodarske razmere udov tudi s tem, da se uporablja zadrugi kredit, da je vložnike, ki niso ob enem zadrugi, smatrati za upnike zadruga, in ker uporaba zadruga kredita ni namen za drugi, ampak samo sredstvo, da se namen doseže.

Dalje sta c. kr. trgovinsko in pomorsko sodišče v Trstu z odlokom z dne 8. maja 1896, št. 8170, in deželno nadsodišče v Trstu z odredbo z dne 11. avgusta 1896, št. 14917, zabranilo registriranje hranilnice in posojilnice v Podgradu z motivacijo, da mora ista imeti posebno dovoljenje, ako hoče hranilne vloge sprejemati tudi od neudov.

Prav tako se je godilo hranilnici in posojilnici v Št. Petru pri Gorici vsled odloka c. kr. okrožnega sodišča v Gorici z dne 3. oktobra 1896, št. 3460.

Oblastva v Trstu so šla še dalje. Tržaško trgovinsko in pomorsko sodišče je, sklicujoč se na dopis namestništva v Trstu z dne 12. septembra 1896, z odlokom z dne 18. septembra 1896, št. 17611, celo ukazalo posojilnici v Kopru, katera se je že dne 6. junija 1884 brez zadržka bila vpisala v trgovinski register in tedaj že nad 12 let posluje na podlagi vkajženih pravih, da mora takoj sklicati izredni občni zbor zadrugi, premeniti pravila v zahtevanem smislu ter jih najkasneje v 90 dneh predložiti. V razlogih se trdi, da zadruga nima pravice sprejemati hranilnih vlog od neudov in izdajati na ime se glasečih vložnih knjižic.

Tudi v Galiciji so jela nekatera sodišča postopati nasproti posojilnicam, kakor na Primorskem. Zahtevajo namreč, da za vkajžbo predložena pravila nemudoma pošljejo političnim oblastvom, katera naj jih presojuje.

Ako bi se postopanje namestništva v Trstu in v Galiciji in dotičnih sodišč nadaljevalo in uveljavilo, bi se moral razvoj naših posojilnic zadušiti. Slovenski poslanci v državnem zboru so se taki, za naše posojilnice pogubni praksi odločno uprli. Kakor smo že poročali, interpelovali so poslanci Vošnjak in tovariši tskoj v prvi seji sedanjega zasedanja dne 1. oktobra t. l. vlado radi tega postopanja, dne 16. oktobra pa so poslanci dr. Šusteršič in tovariši v državnem zboru stavili nujni predlog, s katerim se je vlada pozvala, naj potrebno ukrepe, da ne bo deželna praksa sodišč ovirala kreditnozadruga gibanja. Ko je predlog več govornikov raznih strank podpiralo in se je tudi vladni zastopnik o tem prašanji za razvoj zadruga ugodno izjavil, odkazal se je justičnemu odseku z naročilom, da v 14 dneh o njem poroča.

Kakor je predsednik justičnega odseka v seji državnega zbora dne 27. novembra t. l. naznanil, se je odsek s tem vprašanjem temeljito bavil ter je

bil poročevalec (posl. Višnikar) sestavil o tem že obširno poročilo. A ker se je izvedelo, da je šlo več pritožb radi neugodnih odločeb raznih sodišč do najvišjega sodišča, je odsek čakal principijelne odločbe tega sodišča, katero bode gotovo uplivalo na podrejena sodišča.

Navedeni odloki nižjih sodišč v zakonu z dne 9. aprila 1873, št. 70 niso utemeljeni. Bstvo pridobitnih in gospodarskih zadruga je to, da se zadrugi, kateri posamez nimajo dovolj kredita, z združenjem omogoči, udeležiti se kredita in dobička skupnosti ter priti do v gospodarskem oziru bolj neodvisnega stanja. Po paragrafa prvem zadruga zakona veljajo določbe tega zakona za društva, katera imajo namen, s skupnim delovanjem in prizadevanjem pospeševati gospodarstvo in dobiček, tako posebno za posojilna in kreditna društva. Ako pa hoče tako društvo svojim članom dovoljevati kredit in spolnjevati svoj namen, mora imeti tudi samo pravico, posluževati se kredita. Zato v smislu § 93. zadruga zakona ni treba posebne državne koncesije. Vložnike smatrati je le za upnike zadruga, kateri vlagajo in zaupajo zadrugi svoj denar proti pogojenim obrestim ter se jim mesto dragih zadolžnic izročijo na imena se glaseče vložne knjižice. Take knjižice niso „papirji au porteur“ ali na imeteje se glaseči papirji, ako ravno se v olajšavo upnikov izplačujejo obresti in kapital onemu, kdor prinese društvu dotično knjižico. Ako bi bilo pa tudi po zadruga zakonu dvomljivo, smejo li zadruga tudi od neudov sprejemati vloge, izhaja ta pravica zadruga brez dvojbe iz poznejših zakonov, zadevajočih davčne in pristobinske ugodnosti zadruga, z dne 21. maja 1873, 27. decembra 1880, št. 1 in 151, 14. aprila 1885, št. 43 in 1. junija 1889, šte. 91 drž. zak. Zakon govori o dolgovih in zavezah, o upnikih zadruga, o tujih kapitalih in tudi naravnost o hranilnih in posojilnih ulogah, ktere se sprejemajo od neudov. Zadrugi jamčijo solidarno za vse obveznosti društva in naravno je, da tisti, ki društvu zaupajo svoje prihranke, ne marajo prevzeti tudi jamstva za društvene dolžnosti.

Listek.

Slovensko gledališče.

(„Selanka“, drama v štirih dejanjih, češki spisal A. Jirasek)

O realizmu na odru se je že sila mnogo pisalo, od tedaj, ko je občinstvo v Parizu odklonilo „Assomoirja“, pa do tedaj, ko se je v predalih našega lista zgovarjal „Naš prijatelj Njekljužev“, a dognano to vprašanje še vedno ni. Kdor bi hotel dokazati, da se za oder konsekvantno realistično sploh ne da pisati, mogel bi se sklicevati tudi na Jiraskovo dramo „Selanka“.

Jirasek je ugleden češki pisatelj in jako nadarjen dramatik, kateri pozna tudi dobro tehnične skrivnosti dramatične umetnosti. To izpričuje „Selanka“. Snov tej drami je kaj preprosta, a za roman iz kmetskega življenja morda primernejša nego za oder. Selanka je imovita vdova. V deklških letih je ljubila Toneta Gorana, a udala se je želji svojih starišev in se omožila s starim bogatim Selanom, dočim je Tone odšel v vojake. Selanka ni Toneta pozabila. Ko se vrne iz vojne, ga vzame za hlapca v svojo hišo. Tone se je bil pri vojaki popolnoma izpridil. Zdaj mu je samo jedno v mislih, da postane gospodar na Selanovem posestvu. Za Jeričinega sinka

hljni posebno ljubezen in ž njo premoti Jerico tako, da se hoče ž njim poročiti, dasi jo svak svari. Malo dnij pred poroko spozna Jerica pravi značaj Tonetov. Spozna, da je pijanec in kvartopirec in da je nepošten, spozna pa tudi, da Tone njenega sinčka ne ljubi, nego da ga sovraži in razdere ž njim vsako zvezo. Tone, ki je že mislil, da je gospodar na Selanovem posestvu, pride nekaj dnij po tem na Jeričin dom, da jo prisili, vzeti ga, ali pa da umori Janezka, a ljudje prihite pravočasno in ničvredni Tone se vstrelji.

Kakor razvidno iz te kratke navedbe vsebine je snov zajeta iz življenja, in je celo prav navadna. Časih jo je pisatelj seveda moral prirediti po stari šabloni, ker bi sicer ne bil dosegel svojega namena in bi dejanje sploh ne bilo verjetno. Posamične osebe so jako srečno karakterizovane, motivacija je v prvih treh dejanjih zadostna in naravna, samo konec ni naraven, tudi dejanje se razvija do četrtega dejanja logično in pravilno, dijalogi so živahni, nekateri prizori zlasti v tretjem dejanju so izborni, nekateri drugi pa manj srečni, sploh je pa naša sodba ta, da je igra sicer prav dobra in upamo, da se bo večkrat predstavljala, ali za umotvor kake posebne vrednosti je ne moremo smatrati.

Predno govorimo o predstavi, moramo reči, da bi nam bilo boljše ugajalo, ko bi se bile nekatere

uloge poverile drugim rokam. V celoti je bila predstava prav dobra, dasi so se nekateri igralci preveč zanašali na šepetačino pomoč. Najbolj se je odlikoval g. Inemann, ki je starega Selana v igri in v maski, v kretanji in v govorenji jako dobro karakterizoval. Gdč. Teršev je bila zlasti v efektu jako dobra, sicer pa je kmetsko ženo igrala nekoliko preveč salonsko. Tudi g. Verovšek bi bil dosegel lep uspeh, da ga ni časih spominu zapuščal. Pehvalno se moramo izraziti zlasti o gospé Danilovi in o gospodu Danilu, pa tudi o gg. Perdanu, Pavlovskem in Lovšinu. Gdč. Slavčeva je sicer dobro igrala, oblekla pa se je, kakor za kako raskarado.

Gledališče ni bilo tako obiskano, kakor je bilo pričakovati. Nekoliko so tega krivi bližajoči se prazniki, nekoliko pa tudi to, da se je občinstvo že naveličalo dram. Če hočemo, da bo gledališče uspevalo, mora biti repertoar kolikor mogoče raznovrsten, a doslej so se predstavljale največ resne igre in tragične opere. Prav je, da se vodstvo slov. gledališča ozira na „dobre svete“, katerih dobiva od vseh strani in da z unemo goji umetnost, ali nekoliko naj se tudi ozira na želje gledališče vzdržujočega občinstva, ki hoče poleg umetniškega užitka časih tudi — zabave.

V Avstriji se je na podlagi združnega zakona ustanovilo že nad tri tisoč društev, pri katerih je že do 400 milijonov kapitala, naloženega od nezadružnikov. Slovenskih posojilnic je že nad sto, katere kolikor nam je znano, brez izjeme sprejemajo hranilne vloge tudi od neudov. Ako bi se jim hotelo to zabraniti, kar so nameravala nekatera sodišča, bi se s tem uničila.

Velevažne v tem vprašanju so tedaj odločbe najvišjega sodišča z dne 3. novembra 1896, št. 8972, 10.333 in 12514, katere so se izdale na pritožbe dotičnih zadrug v Chorostkovi in Ponuezu na Gališkem in v Koprivi na Goriškem. V teh odločbah, katere bodo brez dvojbe uplivale na podrejena sodišča, izreka najvišje sodišče, da smejo na podlagi zakona z dne 9. aprila 1873, št. 70 ustanovljene zadruge sprejemati hranilne vloge tudi od neudov in da to ne nasprotuje določbi § a 1. tega zakona, ker se tako pridobivajo le potrebna sredstva za zadružnike in pospešuje namen društva. Da smejo zadruge pravna opravila sklepati z drugimi osebami, sledi brez dvojbe ne samo iz vsebine §§ ov 12, 14, 16, 18, 19, 40, 43 in 48 združnega zakona, ampak tudi iz §§ ov 2. in 5. zakona z dne 21. maja 1873, št. 87 in § a 1. zakona z dne 27. decembra 1880, št. 151 drž. zak., katere določbe izrecno govorijo o opraviilih zadruga z neudi, kakor tudi o posojilih in o denarnih vlogah neudov. O društva, ki prosijo za vpis v zadružni register, mi moči zahtevati dokazila, da mu je politično oblastvo dovolilo tudi od neudov sprejemati hranilne vloge, ker se tega v zadružnem zakonu in osobito v §§ ih 92. in 93. naravnost ne zahteva in ker društvo šele z vpisom v zadružni register postane eksistentno in poprej take koncesije prositi ne more.

—r.

Državni zbor.

— Na Dunaju, 11. decembra.

Zbornica je v današnji seji začela specialno debato o proračunu in začela tudi že razpravo o dispozicijskem fondu.

Pri poglavjih „najvišji dvor“ in „kabinetna pisarna“ je govoril dr. Vašaty, rekši, da je justični minister svoj čas dal kofiskovati njegov, pri teh poglavjih izrečen govori. Razpravljal je potem o češkem vprašanju, a ker ga je predsednik vedno silil, naj stvarno govori, je govoril češki.

Pri poglavju „državni zbor“ je dr. Brzorad grajal, da dež zbori ne bodo imeli prilike sklepati o uvedanju direktnih volitev, tožil, da so seje predolge in zahteval, naj se beležijo v stenografski zapisnik tudi nemški govori. Dr. Kraus je govoril o slabih plačah parlamentarnih slug in o neugodnostih, katere morajo prenašati. Březnovski je v češkem jeziku zahteval, naj se beležijo v stenografski zapisnik nemški govori, Noske pa je govoril o stenografskem uradu ter o ustanovitvi stenografske akademije.

Zbornica je na to začela razpravljati o poglavju „ministerski svet“, h kateremu spada tudi dispozicijski fond.

Moravski Čeh dr. Stransky je izjavil, da vladi kar nič ne zaupa. Politčnega značaja sedanje vlade ne pozna nihče, ve se samo, da je naklonjena klerikalizmu. Govornik je popisoval moravske razmere in povdarjal, da so moravski Čehi spoznali, da je treba pretrgati gospodarsko zvezo mej Čehi in Nemci. Ko se je izdala parola „Svoji k svojim“, je moravski namestnik kot generalni reprezentant nemškoliberalne stranke nastopil proti temu, kakor sploh protičuje vse, kar je nemško. Ko je namestnik prišel v Moravsko Ostrovico, je bilo mesto vse v pruskih in veliknemških zastavah, a drugi dan, ko je tja prišel nadvojvoda Friderik, so se te zastave odstranile, da bi nadvojvoda ne videl, v kakem dubu se vlada na Moravskem. Nekaj let ni nihče nič rekel, ča se je delalo za geslo „Svoji k svojim“, a ko so nemški poslanci z Morave ostali v levici, je vlada izposlovala pri najvišjem sodišču odločbo, da je s kaz. zakonom moč preganjati tiste, ki agitujejo zoper to, da Čehi Nemce podpirajo. Listi, ki so geslo „Svoji k svojim“ propagirali, so bili konfiskovani. Na Moravskem je pravosodje zdaj v službi politike. Zakaj se vlada ne meni za to, da so Nemci smagali pri volitvah v trgovinsko zbornico le s pomočjo sleparstev in nasilstev. V Litovelu je neki fanatizirani Nемец nekega češkega igralca zavratno umoril. Ni res, da zadostuje dispozicijski fond za

podpiranje vladnih listov. Izdajatelj lista „Reichswehr“ je zahteval 200.000 gld. za to, da se združi s staro „Presse“. Dobil je vsaj polovico. Govornik se je izrekel zoper dispozicijski fond.

V imeni levice je grof Kuenburg izjavil, da bode glasovala za poglavje, da pa tega glasovanja ni smatrati za izraz zaupanja vladi.

Za nemške secesioniste je dr. Pergelt naznanil, da bodo glasovali zoper dispozicijski fond.

Ministerski predsednik grof Baden je čital dolgo in zavito izjavo, v kateri je trdil, da je uzrok nezadovoljnosti nekaternikov ta, da vlada ne postopa strankarsko. Vlada išče pomoči pri zbornici in se je ne bo branila, naj jo dobi kjerkoli, da pojde le za velike namene, na momentane uspehe se ne bo ozirala. Vse večje skupine postanejo sčasoma „državne stranke“. Vlada ne misli hoditi po potih, po katerih bi jej ne mogle slediti vse stranke.

Po daljšem govoru moravskega poslanca Verberja se je razprava pretrgala.

Prihodnja seja bo jutri.

V Ljubljani, 12. decembra.

Moravski Nemci za nobeno ceno ne pojdejo v opozicijo, tako se je slišalo na shodu, ki so ga nedavno imeli. Naglašali so, da tega ne store, ker imajo še vedno kaj zgubiti. Dobro namreč vedo, da se že večino v dež. zboru imajo zahvaliti samo vladi. Če vlada hoče, se razbije kompromis mej nemškoliberalno in srednjo stranko v veleposestvu in nemška deželnozbornska večina je pokopana. Vladi se baš zaradi tega ni bati nemške opozicije, ker velik del liberalnih Nemcev ne more iti v opozicijo. Šleški Nemci namreč niso dosti v ugodnejšem položaju, kakor moravski. Nekateri nemški listi svetujejo, naj se moravski Nemci sporazumijo s Čehi, da tako ne bodo odvisni od vlade. Vpeljejo naj se narodne kurije in se s tem zavaruje nemški upliv. Mi jako dvomimo, da bi se Čehi pobotali z Nemci, ako se ta sprava ne raztegne tudi na Šlezijo in ne upelje na Moravskem popolno narodna enakopravnost. To je tem manj pričakovati, ker so na Moravskem Čehi in Nemci močno pomešani in imajo Nemci v rokah še nekatera mesta, ki so po večini prebivalstva češka.

Skupna vojska in Madjari. Pri debati o dovoljenju vojaških novincev je v ogerskem državnem zboru poslanec Koloman Thaly hudo napadal skupno vojsko. On ne more dovoliti vojaških novincev za skupno vojsko, ker se v ta vojski goji le avstrijski duh, ne pa tudi ogerski. Njegova stranka je za samostojno ogersko narodno vojsko. Govornik se spodtika ob tem, da se skupna vojska ni udeležila odkritja Klapkovega spomenika. Deželnozbornski minister je zagovarjal skupno vojsko. Odkritja Klapkovega spomenika se ni udeležila skupna vojska, ker ni dobila povabila. Strajna levica vedno zahteva, da se deželni brambi da tudi topništvo, pionirji in vsaj generalni štab. Poslednje pa zlasti ni mogoče, ker je po zakonu deželna bramba del vojne moči monarhije. — Ministrov odgovor je bil posebno glede Klapkovega spomenika premalo odločen. Ni se upal povedati, da se vojska ni mogla udeležiti otvorjenja spomenika puntarja, in bi se dalo iz njegovega govora sklepati, da bi se bila vojska udeležila tega odkritja, ko bi bila povabljena.

Vojaščina pri volitvah. Letos se je pri volitvah na Ogerskem uporabljala vojaščina v taki meri, kakor še nikdar. To je seveda obudilo veliko nevoljo pri opoziciji, ker so se vojaške sile le uporabljale v korist vladne stranke. Zaradi tega bodo še burne debate v zbornici poslancev. Vlada je pa sedaj izdala neko naredbo, da se vojaščina sme pri volitvah uporabljati le za vzdrževanje reda in ne v strankarske namene. Seveda je to le pesek v oči. Volitve sedaj ne bodo kmalu. Do tedaj se naredba že zopet pozabi. Izdala se je tako le zato, da se bode vlada v zbornici lahko sklicevala, da je že sama vse storila, da se vojaštvo pri volitvah ne bode zlorabilo. Če je vladi res kaj na tem, da se vojaška sila ne zlorabi v strankarske namene, zakaj pa pred volitvami ni izdala dotične naredbe.

Pravda proti Lützowu in Leckeru je še vedno predmet raznim člankom nemških časopisov. Nekateri listi posebno naglašajo, da so vsi tisti listi, o katerih se je dokazalo, da služijo namenom tajne policije, protisemitski. Tudi protisemitski in konservativni listi ugovarjajo, da bi se stvar še dalje doganjala, češ, da bi to utegnulo

državi le škodovati; dočim liberalni listi zahtevajo, naj se razkrijejo močje, ki se skrivajo za policijskim komisarjem Tauschem. Tudi listi naglašajo, da je vsekako treba preosnovati, deloma popolnoma odpraviti tajno policijo. K policiji naj se ne jemlje več ljudij dvomljive poštenosti. Sploh naj se opusti sedanji sistem tajne policije, ki je le stikala za političnimi zločinci, snovala intrige in oviralo vsako svobodno politično življenje. To se bode jedva zgodilo. Tajna policija je taka, kakršno je vzgojila vlada sama. Posebno pod Bismarckom se je razvil sedanji policijski sistem. Dokler je tajna policija delovala proti opozicijskim strankam, se ni nikdo izpodtikal; le sedaj, ko so tudi vladni močje žrtva te naprave, je tak krik, dasi se je tudi sami poslužujejo.

Sijajno gmotno stanje slovenskega ljudskošolskega učitelja

na koncu razsvetljenega devetnajstega stoletja. (Govoril pri glavni skupščini „Zaveze“ v Opatiji dne 20. avgusta 1896. l. Jernej Ravnikar, nadučitelj v Mokronogu. (Dalje.)

Če se v kratkem kaj ne spremeni in ne zboljša, pozdravljali bomo tudi mi ljudske zastopnike z znanimi besedami: „Usmilite se na“, kajti „morituri vos salutanti!“ Resnica je, da učiteljstvo hira in umira tako rapidno vedel slabih materijelnih razmer; poleg tega pa tudi preveč deluje duševno, kar jako slabo upliva na telo! Pomanjkanje pri učiteljstvu se že itak kaže — in bati se je, da bode leto za letom to še slabše. Gospoda, ki ima našo usodo v rokah, naj bi na to mislila, kajti prepričana bi morala vendar biti, da to ne bode v korist narodom, ako bodo učilnice zaprte. Sicer je resnica, da so pevski in telovadna društva mnogo storila za probujo narodov, ali še važnejšo nalogo ima šola in časopise. Zatorej tovariši, zavedajmo se svojih dolžnostij in pravic.

O naši bēli, gospoda, ne mislim veliko govoriti, vsaj se je o tem že toliko govorilo in pisalo, da se poštenemu človeku, ki ima še količkaj srca za šolo in učiteljstvo, kar gabi. Ne morem pa vsega zamolčati, osobito že zato ne, da svet zve, kako so ljudski učitelji, ti prvi pionirji ljudske nabražbe, preskrbljeni v gmotnem oziru. — Prava ironija pač je, kadar se misli in celo na merodajnih mestih govori javno, da zamore olikani človek živiti sebe in družino s 400 ali 500 gld. letne plače! Kam sploh naj dene to velikansko vsoto in kako naj si razdeli 33 ali 41 gld. mesečnine, da bode preživel sebe in rodbino stanu primerno? To mu zadostuje komaj za živila — in kjer je draginja, je še premalo. Kje naj vzame za obleko, dva, časopise, knjige, zdravila v boleznih? Kako mu je s takimi briljantnimi dohodki mogoče, poslati iz dežele otroke v mestne šole?

Poznam tovariša v svoji bližini s 500 gld. letne plače, ki ima že veliko časa bolezni v hiši. Kot skrben oče stori vse, kolikor je sploh v njegovi moči, da bi rešil in hranil sebi svoje ljubimce. Poslal je večkrat v ta namen po zornika v naš trg, celo v Novo mesto in tudi v Trebnje; vsi ti kraji so oddaljeni po jedno, tri in štiri ure. V takih slučajih moral je zdravnikom plačevati po 10, 15 in 20 gld. za jeden obisk; potem takem skoro polovico mesečne plače! Gospoda! in koliko takih vzgledov bi lahko navedli! Zdaj naj pa še kdo poreče, da nismo ljudski učitelji vredni pomilovanja! (Dalje prih.)

Slovensko Sokolstvo.

Slovenskim sokolskim društvom! Naprošeni smo, opozoriti, ona sokolska društva, ki še niso odgovorila na statistična vprašanja, poslana jim od Ljubljanskega „Sokola“, da to kakor hitro mogoče store. Ako kako društvo ni dobilo vprašalnega listka, blagovoli se obrniti na odbor Ljubljanskega „Sokola“.

Dolenjski „Sokol“ nas prosi, da opozorimo njegove člane na občni zbor, ki bo dne 16. t. m. ob 7. uri zvečer v Prutarjevi gostilni v Kaudiji.

Miklavžev večer „Zagorskega Sokola“ se je, kakor se nam piše, tudi letos dobro obnesel. Dasi je bilo vreme, zlasti za otroke, jako neugodno, vendar to ni oviralo mnogobrojnega obiska. Miklavž je nastopil veličastno pri bengalični razsvetljavi in je obdaril nad 200 otrok s sladčicami, sadjem, pivom in šolskimi potrebščinami. Pri prosti zabavi se je nabralo 22 kron za pobita okna Velikoveške šole.

Fügnertjev spomin so na predvečer dne njegove smrti skoro vsa češka sokolska društva oslavila na dostojen način. Ob tej priliki se je za sokolska društva v pomembnih krajih nabralo 622 96 gld. V Pragi sta dr. Podlipny in dr. Scheiner povabila vsa praška društva sokolska v vinohradski „Narodni dom“ na skupno zborovanje, s katerim se je počastil Fügnertjev spomin, in na katerem se je zajedno razpravljalo o potrebah češkega Sokolstva v pomembnem češkem ozemlju, takozvanem „okroženem“ ali „uzavřženem územú“. Velika dvorana

— Dalje v prilogi. —

„Narodnega doma“ je bila natlačeno polna. Zborovanja se je udeležilo tudi mnogo izvenpraških Sokolov. Vsi govori so bili navdušeno sprejeti. Dr. Scheiner je govoril o Fügnerju in poudarjal potrebo sestavnega, premišljenega postopanja v podporo zgoraj omenjenih društev. Razen njega so še stopili na govorniški oder dr. Podlipný, dr. Šamáněk, dr. Peták, Procházka in Havel, slikali žalostne razmere češkega prebivalstva v ponemčenih krajih in stavili predloge v podporo češke narodnosti v teh krajih. Veliko navdušenost sta povzročila rudar Procházka, tajnik krušnoborske sokolske župe, in dr. Peták, plzenjski župan in starosta plzenjske sokolske župe, ki sta se oba upirala nazivu „uzavřené území“, češ Čehi si teh krajev ne dajo zapirati. Dr. Peták je dalje popisoval razmere čeških delavcev na češkem zapadu, ki so navezani na nemške tovarnarje, omenjal, da je ohranitev češke narodnosti v mnogih „zaprtih“ krajih zaslug češke žene. Možje se vsled vedne dotike z Nemci ponemčujejo, žena pa vodi svojo domačnost in vzgojo otrok v maternem, češkem jeziku. Konečno je poudarjal važnost Sokolstva za češki zapad. Veselo znamenje je, da so ravno tu središče češke inteligence sokolska društva... Sklenilo se je, podpirati sokolska društva v „znemčeném území“ z denarjem, telovadnimi orodji, knjigami, časopisi itd. in se je takoj pri zborovanju nabralo 160 gl.

V prosep sokolskih društev v ponemčenem ozemlju. Češka Zveza Sokolska prodaja na korist sokolskih društev v ponemčenem ozemlju sokolske dopisnice s podobo Tyrševca, Žižkovega spomenika in dr. 100 kosov stane 60 kr. — Izobraževalni odesk C. Z. S. je sklenil tem društvom in takim, ki so ob narodnostni meji, kjer je češki življenjski v službi nemškega kapitala, pošiljati politične in poučno zabavne časopise, v teh krajih ustanovljati knjižnice in prirejati predavanja.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 12. decembra.

— (Imenovanje.) Carinski upravitelj gospod Alojzij Biber je imenovan višjim carinskim upraviteljem.

— (Gledališka predstava na čast gorenjskim gostom.) Sodeč po došlih poročilih, pride k jutrišnji predstavi Foersterjeve opere „Gorenjski slavček“ jako znatno število domoljubnih dam in gospodov iz vseh krajev Gorenjske. Naprošeni smo naznaniti, da se snidejo gostje popoldne v čitalnični kavarni v „Narodnem domu“, po gledališki predstavi pa v restavracijskih prostorih „Narodnega doma“.

— („Glasbena Matica“.) Naša glasbena šola razširi z novim letom 1897. svoj delokrog zopet za jeden predmet, otvori se namreč tečaj, za najinteresantnejšo glasbeno vedo, za kontrapunkt. Z veseljem pozdravljamo ta nov tečaj kot napredek naše glasbene šole, z veseljem osobito tudi radi tega, ker vidimo, da se glasbena vednost in razum v Slovencih bolj in bolj razširjata. — Nauk o harmoniji se bo ob jednem začel predavati v začetku. Oba predmeta pondeval bo g. koncertni vodja Josip Čerin, pri katerem naj se v teku prihodnjega tedna zglasijo, kdor se želi učiti ali kontrapunkt ali harmonijo. Učenci, ki nameravajo vstopiti, naj se ne boje težavnosti, prineso naj seboj razum nadarjenosti tudi marljivost in trdno voljo. R. Schumann pravi v musikal. Lebensregeln: „Fürchte dich nicht vor den Worten: Theorie, Generalbass, Kontrapunkt etc; sie kommen dir freudlich entgegen, wenn du dasselbe thust“.

— (Promenadni koncert.) Na korist po letošnji povodni oškodovanim barjanom vršil se bode jutri drugi promenadni koncert vojaške godbe c. in kr. polpolka Leopold II. kralj B. Igičev št. 27. v „Tonhalle“ filharmoničnega društva. Vzpored: 1. oddelek: 1. Westmeyer: Slavostna koračnica iz opere „Der Wald bei Hermannstadt“. 2. Golmark: „Heimchen am Herd“. (Predigra k 3. aktu) 3. Rubinstein: „Valse caprice“. 4. Mozart: Drugi in tretji stavek iz tretjega koncerta za rog. 5. Zellner: „Wagneriana“, fantazija iz 14 oper skladateljevih. II. oddelek: 6. Cherubini: Koncertna Ouverture. 7. Liszt: „Der Taus in der Dorfschenke“. M-fistov valček. 8. Grieg: Suite, in opere k „Peer Gynt“ (op. 46). — Začetek koncertu točno ob štirih popoldne. Cene: Sedeži prvih vrst po 1 gl., ostali sedeži po 50 kr., vatopnina 30 kr. Nadplačila se pri blagajni hvaležno vzprejemajo. Predprodaja vstopnic v baraki trgovine g. Tilla na Kongresnem trgu. V mali dvorani se postavi bufet iz slaščičarne Kirbischeve.

— (Nove ulične table.) Kakor smo že omenili, nabile so se zadnje dni nove ulične in hišne tablice na onih trgih in ulicah, katere so dobile

nova imena, ali pa so se jim imena premenila. Preimenjena imena so dobile: Komenskega ulice (prej Poljske ulice), Slomškove ulice (prej Parne ulice), Radeckega cesta (prej Kravja dolina), Vodnikov trg (prej Valvazorjev trg), Kopitarjeve ulice (prej Vodnikove ulice), Prešernove ulice (prej Slonove ulice), Jurčičev trg (prej Prešernov trg), Metelkove ulice (prej Travnjske ulice), Wolfove ulice (prej Gledališke ulice), Gledališke ulice (pred sedanjim gledališčem), Pogačarjev trg (južni del šolskega drevoreda), Valvazorjev trg (prej Križevniški trg), in Muzejski trg (pred muzejem), nova imenovanja pa so naslednja: Hranilnična cesta, Za Bežigradom, Tomanove ulice (poleg „Narodnega doma“), Dombrovska cesta, Na Vrtači, Erjavčeva cesta, Šubiceve ulice (na južni strani muzeja), Nunske ulice, Levstikove ulice (mej novo Tržaško cesto in južno železnico), Kolizejske ulice, Gruberjeva cesta, Franca Jožefa cesta (podaljšana) in Knafllove ulice (podaljšane). Tablice, jako lične, narejene so strogo v smislu znane razsodbe deželnega odbora ter imajo na prvem mestu slovenski na drugem nemški napis. Velicina napisov odgovarja razmerju slovenskega in nemškega prebivalstva Črne črke na belem polju z zelenim robom so jako razločne in že od daleč lahko čitljive.

— (Novi meščani.) Občinski svet ljubljanski podelil je predsedništvom v tajni seji meščanstvo naslednjim gospodom: Trgovcu Štefanu Nagyju, brivcu Albertu Drganu in gostilničarju Andreju Zalarju; v občinsko zvezo pa so bili vzprejeti gg.: trgovec z glasovirji Ferdinand Dragatin, trgovski družabnik Julij Elbert, mizarski mojster Jakob Fajdiga, brivec Engelbert Franchetti, zidarški polir Franc Macoratti in hišni posestnik Ivan Sirk.

— (Vodovodne zadeve.) Občinski svet ljubljanski sklenil je v predsedništvu seji, da se bode vodovod na Tržaški cesti prihodajo pomlad podaljšal do A. Gjudove hiše šte. 30. Isto tako polože se v Vodmatu vodovodne cevi do dr. Hočevarja hiše, sicer pa se je stavbinskemu uradu naročilo, da izdela načrt za splošno upeljavo vodovoda v Vodmatu. V zajemalnici mestnega vodovoda v Klečah inštaliral se je električen kazalec. Končno določil je občinski svet tarife za manjša poprave pri vodovodnih hišnih napravah, katere bode izvrševal mestni montér.

— (Ustanovitev „Zaveze“ voj veteranskih društev za deželo Kranjsko.) Po sgladu veteranskih društev družih kronovin sestavil je tudi ljubljanski veteranski kor pravila za ustanovitev navedene „Zaveze“ za Kranjsko in jih predložil tukajšnji c. kr. deželni vladi v potrjenje. Le ta jih je dne 1. septembra t. l. odobrila. Pretekle dni vršil se je ustanovni shod, katerega so se udeležila tudi veteranska društva z dežele. Odbor se je konstituiral sledeče: Predsednikom „Zaveze“ je bil izvoljen poveljnik ljubljanskega veteranskega kora, gosp. Juraj Mihalič; njegovima namestnikoma gg. Jurij Klemenčič, načelnik kamniških veterancev in Ivan Riedl, načelnik domžalskih veterancev. V odbor pa so bili izvoljeni: Alojzij Schaffenrath, stotnika Jakob Čk in Žigur, zatem člana Andrej Jagonak in Ivan Cigoj iz Ljubljane, dalje Ignacij Beyfuss in Valentin Maček (iz Domžal) ter Josip Čevc, Albert Cerar in Peter Verduik (iz Kamnika); dvoje mest je ostalo nepopolnenih. Zapisnikarjem „Zaveze“ bil je izvoljen Jakob Smole, blagajničarjem pa Fran Štef, oba člana ljubljanskega vet. kora. Delovati prične ta noveizvoljeni „Zavezin“ odbor s 1. dnem januarja meseca 1897. l., a zajedno pristopi „Državni zavezavi avstr. veter. društev na Dunaji“, s čemur bode popolnena organizacija obstoječih veteranskih korov iz vseh kronovin in lahko tem uspešneje delovala v prosep voj. ranjencev i. dr. kot oddelek društva „Rudečega križa“. Kaj, ko bi veteranci začeli misliti na slovensko komando?

— (Ljubljanski „Sokol“) priredi drugo nedeljo, dne 20. t. m. javno telovadbo v telovadnici „Narodnega doma“. Vzpored prijavimo v jedni prihodnjih števil.

— (Šent Jakobsko-Trnovska ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) ima, kakor smo že poročali svojim čitateljem, jutri, dne 13. t. m. popoldne ob 6. uri v klubovi sobi „Narodnega doma“ (desna soba poleg velike dvorane v I. nadstropji) svoj občni zbor. Ker je na dnevnem redu poleg običajnih poročil tudi volitev odbora, je želeli, da se člani kakor tudi prijatelji podružnice v obilnem številu udeležijo občnega zbora.

— (Pevski zbor „Glasbene Matice“.) V ponedeljek 14. t. m. ob 6. uri zvečer je skušnja za sopran, ob 8. uri za moški zbor (tenor in bas); v sredo 16. t. m. ob 6. uri zvečer za alt, ob 8. uri za moški zbor.

— (Silvestrova veselica.) Pevsko društvo „Slavec“, priredi letošnji „Silvestrov večer“ v „Sokolovi“ telovadnici „Narodnega doma“. Ker so Slavčevi Silvestrovi večeri jako priljubljeni, ter se je odboru tudi za letos posrečilo, poje vojaške godbe pridobiti za prijazno sodelovanje jako odlične na-

rodne osebe, je zagotovljeno, da bode tudi letošnji „Slavčev“ Silvestrov večer dobro prirejen, tako v zabavnem kakor v pevskem oziru.

— (Slučaji.) Danes ponoči okoli zore vstavil je mestni policijski stražnik, službujoč na Mestnem trgu pekovskega vajenca A. Mariušeka, ker se mu je vsled bega sumljiv zdel. Vajenec je priznal, da je ušel svojemu mojstru na Glincah. Vsled tega spremila ga je straža nazaj k mojstru, da se prepriča, če je vajenec resnico govoril, ali če ni kaj drugega storil. Ko prideta spremljajoča ga stražnika do „Bobenčka“ na Glincah, sta zapazila, da gori v Bobenčkovi prodajalnici. Stražnika poklicala in vzbudila sta takoj ljudi v hiši, da so odprli prodajalnico in pogasili ogenj. Pomoč prišla je še ravno o pravem času, kajti nekaj časa pozneje bi bila prodajalnica v plamenih in vsa hiša v nevarnosti. Zgorel je le s premogom in drvmi napolnjen zaboj ki je stal blizu peči. Mej prostovoljnimi gasilci pa je bil tudi neki Jože Fojkar, katerega tukajšnje deželno sodšče preganja zaradi hudodelstva javnega nasilstva. Slučaj je nanesel, da je bil pri ognju ravno isti stražnik navzoč, katerega je Fojkar svoj čas napadel. Stražnik je Fojkarja zopet spoznal in aretoval.

— (Tatvina.) Jernej Rak iz Nevelj, sedaj brez dela, je v četrtek zjutraj prodajal v neki tukajšnji žganjariji vrečo fižola. Ko je fižol prodal, se je tako napil, da je oblezel na ulici, kjer ga je tudi dobila policija in spravila na gorkejši prostor. Ko se je streznil, ni več vedel o fižolu. Ker je Rak že dlje časa brez dela, je gotovo, da si je vrečo s fižolom kje na nepošten način prisvojil. Vsled suma tatvine se je izročil sodišču.

— (Cesta v Ilovci.) S popravo ceste skozi Ilovco se je včeraj pričelo. Delo izvršilo se bode v lastni režiji mestne občine tako, da bodo pri tem zaslužek imeli domačini.

— (Zdravstveno stanje v Ljubljani.) Tedenški izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 29. novembra do 5. decembra kaže, da je bilo novorojencev 16 (= 23.76 ‰), mrtvorojenec 1, umrlih 10 (= 14.85 ‰), mej njimi je umrl za tifuzom (legarjem) 1, za želodčnim katarom 1, za različnimi boleznimi 8. Mej njimi sta bila tujca 2 (= 20 ‰), iz zavodov 2 (= 20 ‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za škardlatico 4, za tifuzom (vsi iz tujih občin prinešeni) 3, za trachomom 1 oseba.

— (Častnima občanama) je občinski zbor cerkniški pri seji dne 11. t. m. soglasno imenoval g. Karola Plachkega, dvornega svetnika in c. kr. finančnega ravnatelja v Ljubljani, in g. Gustava del Cottta, c. kr. okrajnega glavarja v Logatcu, v priznanje velikih zaslug, ki sta si jih za to obdobje pridobila.

— (Nesreča na Savi?) Danes zjutraj raznesla se je po Ljubljani govorica, da je pri črnuškem mostu 15 mlekarij utonilo, ker so se čolnu, v katerem so se mlekarije čez Savo prepeljale, vdrla tla. Kakor smo poizvedeli, je to neresnično, pač pa bi se bila v Tacnu skoraj pripetila velika nesreča. Čolnarja, ki nista bila dobro veščta svojega posla, peljala sta v čolnu čez Savo 9 oseb. Na sredi Save začela je voda čoln vrzeti in čoln vodo zajemati. Brez dvoma bi se bili vsi potopili, da nista prišla takoj dva druga čolnarja s čolnom na pomoč, ki sta vse osebe rešila. Samo jeden voziček z mlekom je padel v vodo.

— (Zveza slov. učiteljskih društev) vložila je bila zoper odločbo goriškega dež. šolskega sveta, s katerim se je učiteljem zabranilo izvrševati opravila obč. tajnikov, priziv na naučno ministerstvo. Ta priziv se ni vzprejel, češ, da „Zaveza“ sploh ni legitimovana kaj storiti v tej stvari. Vsled tega se bodo najbrž vsi goriški učitelji vsak zase prišli na ministerstvo.

— (Kaj pa to?) „Domovina“ poroča: V Krškem mora vzdrževati slovenski šolski okraj nemško meščansko šolo, katero obiskujejo seveda le slovenski otroci, od katerih je pa le polovica domačih. Na tej šoli so nastavljeni do zdaj trije slovenski učitelji. Ako pa nas vsa znamenja ne varajo — o da bi nas le! — iščejo že nekaj mesecev sem, ko se ima četrta učiteljska moč nastaviti, nemškega učitelja; kajti v razpisu so to šolo pred celim svetom za nemško razglasili in službo razpisali le v nemških listih, celo v „Deutsch österr. Lehrerzeitung“! Dasi je na tej šoli slovenščina obvezni učni predmet, vender se v razpisu ne zahteva znanje slovenščine. Vse kaže, da pripravljajo pot „dobremu“ Nemcu. Tako utegemo dobiti Slovenci in slovenski učitelji novo zaušnico. Do zdaj nimamo Slovenci niti jedne slovenske meščanske šole za dečke, čeravno so vse učne knjige slovenske tudi za to šolsko kategorijo že spisane. Na nemških meščanskih šolah v Mariboru, Radgoni, Celji so nastavljeni nemški učitelji; ako bodo še na Kranjskem Nemcem prednost dajali, in morda celo takim Nemcem, kateri bodo slovenščino in Slovence sovražili in preganjali — potlej smo pa Slovenci v tistem nesrečnem položaju, kakor Slovani na Pruskem in na Madarskem!

— (Potrjena izvolitev.) Cesar je potrdil izvolitev g. Franca Zdoškača načelnikom okr. zastopa vranskega, in g. Ivana Opata njegovim namestnikom.

— (Vipavska železnica.) „Soča“ piše: Laška špekulanta Antonelli in Dreossi sta bila odpovedala izgotovitev podrobnega načrta; delala sta se grozno užaljena vsled odpora Slovencev. Ko so se na to ponudili od naše strani možje, da hočejo oskrbeti podrobne načrte, vlada ni sprejela te ponudbe, pač pa je izrekla, da izdelava načrte po svojih inženjerih. Ali kaj se je zgodilo? Antonelli in Dreossi sta pozabila na svojo „užaljenost“, o kateri sta tožila celo deželnemu glavarju (ali se je ta razjokal od sočutja, da über schweigt die Geschichte!) in izdelujeta načrte dalje, a vlada je svojo besedo počrta. Kaj pa to pomeni? Ali sta se A. in D. potezala za to in igrala le komedijo v sedmih dejanjih ali pa je morda celo vlada stopila z njima v dogovor? Kakšne „botre“ pa imata A. in D. gori v ministerstvih! Ali čujte pride še lepše! Vlada je sicer za-trjevala, da šele razpiše to podjetje, ali A. in D. sta se samozavestno smatrala že od prvega početka kot podjetnika. Vemo tudi da drugim tekmovalcem se delajo vsakovratne in preočividne težave, ki se dajo otipati in katerim „dobro podprt“ raslog je lahko uganiti! Ali o tem za danes še molčimo! A. in D. nastopata torej kot — podjetnika! Evo par dokazov v podporo te trditve. V Dornbergu so govorili njiju inženjerji, da prično z zgradbo tunela že hitro po novem letu. Poizvedovali so tudi že, kje dobe najprimernejše gradivo itd. Meseca avgusta je nekdo prosil dela pri tej železnici. Ali A. in D. sta odgovorila, da sta že z vsem preskrbljena (abbiamo tutto in esuberanza!). Deželni glavar — na posredovanje slovenske strani — je vprašal A. in D., ali hočeta vzeti za izvršitev ekspropriacijskih poslov slovenskega odvetnika in pri delu slovenske delavce. Odgovorila sta, da slovenskega odvetnika bi že vzela, ali izbereta si ga sama, zaradi delavcev si pa hočeta ohraniti proste roke. Evo, tako gotova sta bila L. in D., kakor da imata zgradbo te železnice že v žepu!! In ni čuda ako sta bila tako gotova! Le čujte dalje, kaj smo dalje izvedeli! Samo železniško ministerstvo dopisuje o vipavski železnici tako-le: „Baucomité der Localbahn Görz-Heidenschaft zu Hauden des dr. Isidor Bing, Wien, I. Eberndorf 6“. In ta Bing je zastopnik podjetnikov (in ne inženjerjev) Antonellija in Dreossija! Takega ravnanja od strani železniškega ministerstva mi navadni poštenjaki ne razumemo! Zares, A. in D. sta se izborna pobratila z visokimi osebam na Dunaju, kamor sta pogosto tekala! No saj sta lahko, i šampanjec je lahko tekal, kajti pri furlanski železnici sta baje dobila do 300.000 gld., (a že letos so morali marsikaj popravljati na državne stroške). Zato sta pač lahko tekala na Dunaj, najela si ondu tudi tega dr. Binga, da lazi okolu ministerstvih vrat, kajti pri vipavski železnici bi zopet dobila masten „zaslužek“. (Notabene: stroškovnik furlanske železnice sta naredila sama, a zgradbo sta dobila kar pod roko! Da nista delala računov v svojo škodo, to je samo po sebi umljivo!) Proti takemu postopanju so vložile občine na Vipavskem pritožbo na visoko ministerstvo in prosile, naj bi se oziralo na domače slovenske podjetnike, kateri bi dajali prednost domačim delavcem (z Vipavskega, s Krasa, s Kranjskega, iz hribov), ki so splošno znani, kot izbrani delavci. Vemo, da so bili pri dolenskih železnicah jako zadovoljni z njimi, ker pošteno delajo in se lepo obnašajo tudi v navadnem občevanju, česar ne moremo reči o delavcih iz Italije, katerih se povsod boje. Zdvj bi pa radi vedeli: Kako neki sta ta dva Laha A. in D. (jeden je celo iz Italije doma!) k srcu prirasla visokim gospodom dunajskim? Kdo jima je neki pognojil zemljo, da jima pšenica kar sama leze v klasje? — Ali pravimo, naj se nikdo ne šali z ljudstvom, ki pričakuje s to železnico boljših časov, ne pa, da bo moralo le gledati, kako mu tuji kradejo iz ust oni košček kruha, kateri je njemu namenjen. — Kako je mogoča tolika slepota v Avstriji?

— („Primorski panamino.“) Za napeljevanje po strokovnjaški sodbi povsem neuporabne Soče na takozvani „Agro Monfalconese“ na Goriškem se je potrosila že ogromna svota deželnih in državnih denarjev, ne da bi bilo to prebivalstvu kaj koristilo. Za to napeljevanje se poganjajo samo nekateri jako bogati veleposestniki, dočim mu nasprotuje vse furlansko prebivalstvo. Po zaslugi slovenskih poslancev v dež. zboru goriškem ne dobi vajo laški špekulantje iz dež. blagajnice nobenega prispevka več, vsled česar so osredotočili svoja prizadevanja na to, da iz države izmolzejo kar največ mogoče. Zoper to prizadevanje se je bil posl. dr. Gregorčič že meseca novembra oglasil v proračunskem odseku, zdaj sta pa tudi praška „Politika“ in danajeka „Reichspost“ se oglasili in trdita, da furlanske špekulante posebno podpirata tržaški namestnik Teodor vitez Rinaldini in njegov brat, sekcijski šef v poljedelskem ministerstvu Anton vitez Rinaldini. Morda bodemo o tej stvari kaj več čuli pri razpravi o proračunu poljedelskega ministerstva.

— (Iz Zagreba) se nam piše: Pisarno pokojnega dr. Josipa Kopača v Zagrebu prevzel je po naročilo ob življenju izraženi želji pokojnika odvetnik dr. Virgil Davčić.

— (Razpisane službe) Na c. kr. mornarski akademiji v Reki dve mesti asistentov, jedao za fiziko in mehaniko, druge za kemijo in naravoslovje. Službe se podelita na dve leti in se podaljšata lahko za drugi dve leti. Prošnje do dne 31 decembra po-

veljništvu ces. in kr. mornarske akademije v Reki. V področji finančnega ravnateljstva v Ljubljani mesto davkarja v IX., eventualno mesti davčnega kontrolorja ali oficijala v X., eventualno davčnega pristava v XI. čin. razredu. Prošnje z dokazom znanja obeh deželnih jezikov v 4 tednih (do konca decembra) predsedstvu fin. ravnateljstva v Ljubljani. — Na jednorazredni ljudski šoli v Gornji Sušici pri Toplicah mesto učitelja in voditelja s dohodki IV. plač. razreda s voditeljsko priklado in prostim stanovanjem. Prošnje do konca decembra meseca okr. šol. svetu v Novem mestu.

* (Živ akt) V sobo računarskega urada finančnega ministerstva v Pešti donesla je te dni neka slabo opravljena ženska velik omot, ga položila na umivalnik in naglo odšla. Ker so imeli uradniki mnogo opravila, se nihče ni brigal za omot, dokler se le ta ni pričel gibati in — jokati se. Na to so se osvedočili, da je ležalo v omotu v krpe povito, krepko dete. Komu pripada ta „akt“, to morda pojmasi uvedena preiskava.

* (Povodnji na Ogerskem) Na južnem Ogerskem so nekatere vode stopile čez bregove in poplavile več vasij. Pri Oreveci je voda razdrila železniški nasip, vsled česar je neki vlak skočil s tira in je bilo več voz razbitih.

* (Ljubavna drama) V Sobotišču na Ogerskem je imel 24letni rokodelski pomočnik Ulrich dlje časa znanje z neko ničredno punico. Ker ga je deklina odločila, ustrelil je nanjo iz revolverja ter jo smrtnonevarno ranil, potem pa sam sebe ustrelil.

* (Zgorelo gledališče) V Kremoni na Laškem je predvčerajšnjim po predstavi začelo goreti v gledališču, imenovanem „Teatro Rizzi“. Poslopje je povsem pogorelo, a ogenj je uničil tudi mnogo materijala neke v tem gledališču predstave prirejanje jahalne družbe

* (Potres.) Iz raznih krajev Kalabrije se poroča, da je bil ondu predvčerajšnjim zvečer močan potres.

Darila:

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so zadnji teden poslali: Gosp. J. R. Hočevar, blagajnik podružnice za Čerklje in okolico 41 gold. letnine; Mohorjani na Breznici 2 gld. 50 kr.; gđ. Marija Vodnikova v Ljubljani 1 gld. letnine in 50 kr. za Miklavža; moška podružnica v Trstu 135 gld. 30 kr.; g. M. Dedič, tajnik podružnice za Gornjigrad 30 gld. letnine; gosp. Fr. M. s Češkega 5 gld.; Zagorski „Sokol“ na Miklavževem večeru nabranih 11 gld. za pobita okna Velikovaške šole in gospod Ig. Zore iz Šmartna pri Litiji 13 gld. 70 kr., katere je nabral pri občnem zboru kmetijske podružnice v Črnem potoku. — Živeli darovalci in njih nasledniki!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Uredništvu našega lista je poslal: Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp. Lavrencij Perko v Žireh 8 kron, nabrane na godovni večer gosp. M. Lenger. — Živeli rodoljubni darovalci in darovalke in njih nasledniki!

Književnost.

— Materine sanje. Slika v jednom dejanju. Spisal E. Gangl. Izdala družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Natisnila „Narodna Tiskarna“, 1896. Str. 20. Ta lepa alegorija, katere se je pri letošnjem koncertu „Glasbene Matice“ na korist družbi sv. Cirila in Metoda predstavljala s naj večjim uspehom, izpričuje novič redko nadarjenost g. Gangla. Verzi so vseskozi čisti, dikcija je vznesena, snov sama pa kaj poetična. Priporočamo knjižico prav toplo. Dobiva se. izvod po 15 kr., pri knjigovozu g. I. Bonaču v Ljubljani.

— „Popotnik“ ina v št. 23. naslednje vsebino: L. Črnej: Stiliistična razvojna teorija Schiesslova; Kmetovalčevo čarilo; L. Lavtar: Načrt za računanje na jednorazredni ljudski šoli; A. Horvatek: Kako si naj štajersko učiteljstvo gospodarstveno opomore; VIII. skupščina Zaveze slov. učiteljskih društev; Slovtvo; Društveni vestnik; Listek; Dopisi in druge vesti; Natečaji.

Brzojavke.

Dunaj 12. dec. Državnozborske volitve se bodo vršile mej 10. in 20. marcem.

Dunaj 12. decembra. Poslanska zbornica nadaljuje danes razpravo o dispozicijskem fondu. Grof W u r m b r a n d je govoril o koaliciji, dokazujoč, da je bila nesloga uzrok nje razpada in trdeč, da je dolžnost države, brniti in varovati nemško posest pred agresivnimi Slovani. Dr. S l a m a je popisoval šleške razmere in z vzgledi dokazal, kako se Čehi in Poljaki v Šleziji zatirajo.

Dunaj 12. decembra. Pri fakičnih popravkih v zbornici poslancev se je pripetil

buren prizor. Habermann je rekel dru. Stranškemu, da Čehi žele, da bi Moravska ne bila več domovina za Nemce. Stransky je na to zaklical, da je to žalostna podlost. Chlumecky mu je dal ukor. Stransky je zaklical: Pristransko predsedstvo! Nastal je velik hrup. Habermann je pozval Stranskega na dvoboj.

Dunaj 12. decembra. Proračunski odsek je razpravljal o predlogu, naj se odpravi časniški kolek. Finančni minister se je odločno izrekel zoper predlog.

Dunaj 12. decembra. Predsednik gospodske zbornice grof Trauttmansdorf je davi umrl.

Dunaj 12. dec. Deputacija poslancev iz Češke, Moravske, Koroške in Gorenje Avstrijske je bila včeraj pri ministerskem predsedniku in prosila, naj se druga železniška zveza s Trstom gradi čez Karavanke.

London 12. decembra. Tukajšnji politični krogi so jako vznemirjeni zaradi potovanja Nelidova na Dunaj. Listi sodijo, da se hočeta Rusija in Francija, preziraje druge vesile, direktno porazumeti z Avstrijo, kako rešiti turško vprašanje.

Proti hripavosti

učinkujoče, kašelj omehčujoče, sliz razkrajajoče sredstvo je prsni sirup lekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta),

kateri se uporablja prav uspešno. Cena steklenici 35 kr., 12 steklenic 3 gld. 60 kr. 3 (3202—6)

Štev. 29. Deželno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 753.

Na čast gorenjskim gostom
V nedeljo, dne 13. decembra 1896.
Četrtkrat:

Gorenjski slavček.

Lirično-komična opera v dveh dejanjih. Spisala Lujiza Pesjakova in Emanuel Züngl. Uglasbil Anton Foerster. Kapelnik g. Hilarij Benšek. Režiser g. Jos. Noll.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. Začetek točno ob 7,8. uri. Konec ob 10. uri.

Cene prostorov so razvidne z gledaliških listov. Prihodnja predstava bo v torek, dne 15. decembra 1896.

Umrli so v Ljubljani:

9. decembra: Josefa Sorsič, šivilja, 78 let, Židovske ulice št. 5, ostarelost. — Frenčiška Krieger, zasebnica, 72 let, Graoisiče št. 5., plućnica.

10. decembra: Marija Zupančič, prodajalčeva hči, 1 mesec, Kravja dolina št. 1, božjast.

V deželni bolnici.

9. decembra: Marija Köhler, sedlarjava žena, 41 let, plućnica.

Meteorologično poročilo.

December	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm. v 24 urah
11.	9. zvečer	741.0	-1.8	sl. jvzh.	megla	
12.	7. sjutraj	740.1	-2.5	sl. jzah.	megla	0.0
	2. popol.	738.3	-0.8	sl. jvzh.	megla	

Srednja včerajšnja temperatura -0.3°, za -0.8° nad normalom.

Dunajeka borza

dne 12. decembra 1896.

Skupni državni dolg v notah	101 gld 30 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 „ 35 „
Avstrijska zlata renta	122 „ 70 „
Avstrijska kronaska renta 4%	100 „ 80 „
Ogerska zlata renta 4%	122 „ 25 „
Ogerska kronaska renta 4%	99 „ 15 „
Avstro-ogerske bančne delnice	935 „ — „
Kreditne delnice	369 „ 25 „
London vista	120 „ — „
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58 „ 95 „
50 mark	11 „ 78 „
20 frankov	9 „ 54 „
Italijanski bankovci	45 „ 40 „
C. kr. cekini	5 „ 68 „

Zahvala.

Za tako mnogobrojne dokaze sočutja mej dolgo boleznijo in ob bolnosti izgubi svoje zdaj v Bogu počivajoče matere, gospe

Frančiške Schrey
obdovole Krieger, porojene Ulbing

ki so mi dohajali od vseh strani, izrekam s tem svojo globoko čuteno zahvalo. Istotako se zahvaljujem darovalcem lepih vencev, kakor tudi vsem čestitim prijateljem in znancem, ki so dragi preminuli izkazali čast, da so jo spremili k poslednjemu počitku. (3360)

V Ljubljani, dne 12. decembra 1896.

Ivan Schrey v imenu ostalih sorodnikov.

Ivana Hoff-a sladni izdelki za slabotne in bolnike

posebno pri boleznih na prsih, pljučih in v goltancu, za kašelj, hripavost, influenco, malokrvnost, bledičnost, bol v želodcu, hemoroide, kakor tudi za nervoznost in splošno telesno slabost kot dijetetično sredstvo že 50 let izborna izkušena in od zdravnikov priporočeno. (3314-3)
Dobivajo se v lekarnah, v boljših drogerijah in specerijah, kakor tudi naravnost pri Ivanu Hoff-u, dvornemu dobavitelju, Dunaj, I., Graben, Bräunerstrasse 8.

Prospekti in cenilniki brezplačno in franko.

Izvirališče: Giesshübli Sletfina. Železniška postaja. Zdravilišče in vodovodna zdravilnica pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

Teško prebavljenje,
katar v želodcu, dyspepsija, pomanjkanje slasti do jedij, zgago i. t. d., dalje
katar v sapniku,
zaslizenje, kašelj, hripavost so one bolezni, v kojih se (1698-4)

**OLAVNO SKLADISTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER**
najboljše kisle
KISELINE
po izrekih medicinskih avtoritet rabi z osobitim uspehom.

Namizno vino

le v plombiranih steklenicah, po 1 ali 1/2 litra, Tirolsko staro jako prijetno, belo ali rudeče, po 32 kr., Dolenjsko belo „dr. Skedl nova Zadraska“, letine 1895, po 40 kr., 1891 po 48 kr., črnina po 40 kr., lanski Prosekar prav sladek po 48 kr. liter, zadavčeno. Na sode mnogo ceneje.

Plombirane steklenice so za vsakdanjo potrebo vina jako ugodne, nobenega odpadka, pripravno, in blago vedno svežega okusa i. t. d. Založitev za steklenico le 10 kr. Razpošilja se tu v hišo, zvunaj pa po pošti ali železnici.

Kranjska vinarna v Ljubljani, Marijin trg št. 1.
(poleg hišnega uroda.) (3361)

Veliki krah!

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter je bila velika tovarna srebrenne prisiljena, oddati svojo zalogo zgolj proti najhnetemu plačilu delavnih močij. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne gl. 6-60, in sicer:

- 6 komadov najfinejših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 komadov amer. patent-srebrnih vilic iz jednega komada;
- 6 komadov amer. patent-srebrnih jedilnih žlic;
- 12 komadov amer. patent-srebrnih kavnih žlic;
- 1 komad amer. patent-srebrna zajemalica za juho;
- 1 komad amer. patent-srebrna zajemalica za mleko;
- 2 komada amer. patent-srebrnih kupic za jajca;
- 6 komadov angleških Viktorija-časie za podklado;
- 2 komada efektnih namiznih svečnikov;
- 1 komad cedilnik za čaj;
- 1 komad najfinejša sipalnica za sladkor.

44 komadov vkupe samo gl. 6-60.

Vseh teh 44 predmetov je poprej stalo gl. 40 — ter je je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gl. 6-60. Američansko patent-srebro je ven in ven bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da da le-ta inserat ne temelji na

nikakšni slepariji

zavežujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago povšeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikoder ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot

prekrasno božično in novoletno darilo in kot darilo za svahte in druge prilike, kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se jedino le v

A. HIRSCHBERG-a

glavni agenturi zjedinenih ameriških tovarn patent-srebra na Dunaji, II., Rembrandtstr. 19 v. — Telefon št. 7114.

Pošilja se v provincijo proti povzetju ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izveleček iz pohvalnih pisem:

Pilis, dné 24. avgusta 1896 (peštanski komitat. Vaše blagorodje! Z garnituro sem jako zadovoljen. Prosim, pošljite tri take garniture mojej svakinji, grofinji Nyary roj. pl. Somogyi v Szunto. Baron Julij Nyary.

Acú Weseli pri Solni, na Moravskem. Z doposlano pošiljateljstvo sem bila popolnoma zadovoljna in prosim doposlati mi še jedno tako. Franciška Wolmann.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1896.

Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v srednjoevropskem času. (1705-286)

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Proga iz Trbiča.

Ob 12. uri 6 min. po noči osonni vlak v Trbič, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, Linz, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 10 min. s jutraj osobni vlak v Trbič, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 min. dopoldne osobni vlak v Trbič, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri popoldne osobni vlak v Trbič, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inmost, Bregenc, Curih, Genevo, Paris; čez Klein-Reifling v Steyr, Linz, Budejovice, Plzeň, Marijino varo, Heb, Francove varo, Karlove varo, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.

Proga v Novo mesto in v Kočevje.

Ob 4. uri 15 min. s jutraj mešani vlak. — Ob 12. uri 55 min. po poludne mešani vlak. — Ob 8. uri 50 min. s večer mešani vlak.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Proga iz Trbiča.

Ob 5. uri 52 min. s jutraj osobni vlak s Dunaja via Amstetten, Lipkega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischl, Aussee, Ljubna, Celovec, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 25 min. dopoldne osobni vlak s Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Paris, Genevo, Curih, Bregenc, Inmost, Zell na jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovec, Linca, Pontabel. — Ob 4. uri 55 min. popoldne osobni vlak s Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovec, Franzensfeste, Pontabel. — Ob 9. uri 4 min. s večer osobni vlak s Dunaja via Amstetten, iz Ljubna, Beljaka, Celovec, Pontabel.

Proga iz Novoga mesta in iz Kočevja.

Ob 8. uri 19 min. s jutraj mešani vlak. — Ob 2. uri 32 min. po poludne mešani vlak. — Ob 8. uri 35 min. s večer mešani vlak.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.) v Kamnik.

Ob 7. uri 23 min. s jutraj, ob 9. uri 5 min. popoldne, ob 6. uri 50 min. s večer, ob 10. uri 25 min. s večer. (Poslednji vlak le v oktobru ob nedeljah in praznikih.)

Prihod v Ljubljano (drž. kol.) iz Kamnika.

Ob 8. uri 59 min. s jutraj, ob 11. uri 15 min. popoldne, ob 6. uri 20 min. s večer, ob 9. uri 55 min. s večer. (Poslednji vlak le v oktobru ob nedeljah in praznikih.)

100 do 300 goldinarjev na mesec

lahko zaslužijo osebe vsacega stanu v vseh krajih gotovo in pošteno brez kapitala in rizike s prodajo zakonito dovoljenih državnih papirjev in srečk. — Ponudbe pod „Leichter Verdien t“ Rudolfu Mosse na Dunaju. (3236-5)

Ogersko-hrvatsko delniško pomorsko
2222 parobrodno društvo v Reki. (36)

Preko Reke

najkrajša in najvarnejša, mej otoki se vijoča vožna črta (elegantni, z največjim komfortom opremljeni, električno razsvetljeni parniki) V noči od soljene bote na nedeljo ob 1. uri in vsako sredo dopoldne v Kotor preko Zadra - Spljeta in Gruča. Vsak ponedeljek v Spljet-Metković. Vsak petek v Lošinj-Zadar-Spljet. Vsak četrtek poštni parniki v Zader-Spljet in na otoke do Kotora. Vsako nedeljo ob 7. uri zjutraj v Opatijo in Lošinj, povratek isti dan ob 8. uri 45 minut.

Vožni redi se nahajajo v Waldheim-ovem „Kondukturju“ št. 593-604.

30-40 kg. lepega, iztrčanega, cvetnega

medu (3359-1)

lastnega pridelka. Ima na prodaj

Fran Domicelj v Knežaku, Notranjsko.

Nagrobne vence

v največji izberi in po najnižjih cenah

trakove k vencem

z ali brez napisov v vseh barvah

(2911-27) priporoča

Karol Recknagel.

(2114-37)

V soboto dné 12. in v nedeljo dné 13. decembra
v hôtelu „Pri slonu“ v Ljubljani

specijalitetni večer

I. dunajske varijetetne družbe.

Gđ. Terezija Jansky
miniaturna pevka, imenovana „Mala Gallmaier“. Specijaliteta I. vrste iz Ronacherjevoga zabavišča.

Gđ. Marijana Wagner
dunajska pesenka in dvospetna pevka iz Danzerjevoga orfeja.

Gđ. Terezija Langwieder
kostumska subreta in dunajska dvospetna pevka.

Program je velekomiden, fin in decenten in za vsako rodbino dostopen. Družba je imela visoko čast, da je predstavljala pred člani najvišjega cesarskega dvora, o čemer ima družba spričevala.

Začetek ob 8. uri.

Z velespoštovanjem

Vstopnina 40 kr.

družba.

(3356)

Najcenejši nakup!

Največjo izber vseh vrst

kožuhovin

ima

Alojzij Persohé

Pred škofijo 12.

(3309-6)

F. Cassermann

krojač za civilne obleke in raznovrstne uradniške uniforme in poverjeni zalagatelj o. kr. unif. blagajnice drž. železnice uradnikov v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4

se priporoča slav. občinstvu za izdelovanje civilnih oblek po najnovejši f-čoni in najpovoljnijih cenah. Angleško, francosko in tuzemsko robo ima na skladišču.

Nepremočljive haveloke

izdeluje po najnižji, brezkonkurenčni ceni. — Gospodom uradnikom se priporoča za izdelovanje vsakovrstnih uniform ter preskrbuje vse zraven spadajoče predmete, kakor sablje, meče, klobuke za parado itd. (2191-37)

Mala oznanila

Pod Tranco št. 2.

Najnižje cene.

Veliko zalogo

Klobukov

priporoča

J. Soklič.

(1726)

Pod Tranco št. 2.

Najvišje cene.

Pekarija. JAKOB ZALAZNIK Slaščičarna.

v Ljubljani, na Starem trgu št. 21

priporoča slav. občinstvu za božična darila svojo bogato zalogo raznovrstnih slaščičarskih izdelkov in okraskov za božična drevesca kakor tudi štirikrat na dan sveže okusno, zdravo in slastno pekarsko peclvo, posebno pa vsakovrstne

potvice in pince.

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice št. 4.

Velika zaloga obuval (1742)

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakeršna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati.

Kavarna I. Lekan

(„Pri Virantu“)

na Sv. Jakoba trgu.

Podpisanec se priporoča sl. občinstvu za obilno naročanje r-znovrstnih obuval, katera izvršuje cenó, pošteno in iz zanesljivo trpežnega usnja od najfinejše do najpriprostejše oblike. Mere se shranjujejo. Vnanjim naročilom naj se blagovoljno pridene vzorec.

Z velespoštovanjem

Ivan Lekan,
kavarnar.

(1727)

Glavna zaloga prvih tovarn najfinejših klobukov in čepic.

Najnižje cene.

Prekupovalcem tovarniške cene.

Ceniki se pošiljajo brezplačno.

J. S. BENEDIKT

Stari trg št. 16. Ljubljana Stari trg št. 16.

Prej **Albert Robida** Prej M. Učak M. Učak

v Ljubljani, Rožne ulice št. 5

izvršuje po najnižjih cenah

sobna slikarska dela

v vsakem slogu in ima tudi na blagovoljni ogled veliko zbirko najnovejših vzorcev. — Dela na deželi se vzprejemajo ob vsakem času. — Naročajo se dela lahko tudi pismenim potom. (1743)

Prej **Alojzij Erjavec** Prej J. Zor J. Zor

(1728) čevljarški mojster

v Ljubljani, Čevljarške ulice št. 3

priporoča se prečast. duhovščini in slav. občinstvu za obilno naročanje r-znovrstnih obuval, katera izvršuje cenó, pošteno in iz zanesljivo trpežnega usnja od najfinejše do najpriprostejše oblike. Mere se shranjujejo. Vnanjim naročilom naj se blagovoljno pridene vzorec.

Sobni slikar **Josip Erbežnik** Sobni slikar

Poljanska cesta 17 Moste 33

izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela, kolikor mogoče po najnižjih cenah.

(1696) Za ukusno in trpežno delo se jamči.

Naročila pismenim potom: Moste št. 33.

Brata Eberl

Ljubljana, Frančiškanske ulice 4.

Pleskarska mojstra c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice.

Slikarja napisov, stavbinska in pohištvena pleskarja.

Tovarna za oljnat barve, lak in pokost. (1744)

Zaloga originalnega karbolina. Maščoba za konjska kopita in usnje.

Fr. Kaiser

puškar v Ljubljani,

Šelenburgove ulice št. 6 1729

priporoča svojo veliko zalogo orožja za lov in osebno varnost, streljiva in potrebščin za lovce. Specialitete v ekspresnih puškah in pišticah, ki jih sam izdelujem. Popravki se izvršujejo v moji delavnici.

Tapetniška kupčija **OBREZA** v Ljubljani, Šelenburgove ulice 1.

10 gl. samo stane pri meni fin modroc na peresih (Feder-matratze) iz najboljšega blaga solidno narejen. Ne zamenjajte mojih kot najboljši znanih modrocev z onimi, kot jih tukajšnji mizarji nepopolnoma izvršene ponujajo. Zimnice od 17—30 gl.; divani, otomani, garniture in vsa tapetniška dela (1737) po najnižji ceni.

Največja zaloga elegantnih in močnih otročjih vozičkov od 6 gl. naprej do 25 gl.

Mehanik

(1745) **Ivan Škerl**

Opekarska cesta št. 16 v Ljubljani

izdeluje in popravlja šivalne stroje in velocipede ter se priporoča p. n. občinstvu za izvrševanje v njegovo stroko spadajočih del in popravkov po najnižjih cenah. Vnanja naročila se točno izvršujejo.

IVAN URAN

Ljubljana, Gradisce št. 8, Igriske ulice št. 3

priporočata p. n. občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnih pečij in glinastih snovij kakor tudi štedilnikov

in vseh v to stroko spadajočih del po nizkih cenah. (1730)

Ivan Jax (1738)

Ljubljana, Dunajska cesta št. 13.

Tovarniška zaloga šivalnih strojev in velocipedov.

Ceniki zastoj in franko.

HENRIK KENDA

v Ljubljani.

Najbogatejša zaloga za šivilje.

(1746)

Ivanka Toni (1731) v Vodmatu št. 3

priporoča p. n. občinstvu, zlasti gg. posestnikom konj in vozov, svojo

kovaško obrt

izdeluje vsa v to stroko spadajoča dela, posebno priporoča gg. hišnim posestnikom

vezi za stavbe

ter jamči za dobro delo in točno potrebo.

Anton Presker

Sv. Petra cesta št. 16 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 16

priporoča svojo veliko zalogo

gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov itd.

Obleke po meri se po najnovejših uzorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovljajo. (1739)

ANTON KOŠIR

v Ljubljani, v Kolodvorskih ulicah št. 39, poleg juž. kolodvora

priporoča svojo zalogo izvrstnih jermenov za stroje in jermenov za šivati po nizkih cenah.

Kovčki „en gross“ gg. trgovcem po najnižjih tovarniških cenah. (1747)

G Tönnies

v Ljubljani.

Tovarna za stroje, železo in kovinolitvica.

Isdeluje kot posebnost: vse vrste strojev za lesoreznilce in žage. (1732)

Prevzame cele naprave in oskrbuje parostroje in kotle po najboljši sestavi, slučajno turbine in vodna kolesa.

Najnižje cene! Solidno blago!

Hugon Ihl

priporoča svojo veliko zalogo (1740)

suknenih ostankov

po znižani ceni. Zunanja naročila izvrši brzo

v Ljubljani, Pred škofijo št. 2.

Ign. Fasching-a vdove

ključavničarstvo 1748

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč

najpriprostejših, kakor tudi najfinejših, z žolto medjo ali mesingom montiranih za obklade s pečnicami ali kahlami. Popraviljanja hitro in po cenit. Vnanja naročila se hitro izvršé.

Ustanovljeno leta 1847.

Tovarna pohištva

J. J. NAGLAS

Ljubljana, Turjaški trg št. 7 in Gospodske ulice (Knežji dvorec).

(1733)

Fran Detter

Ljubljana, Stari trg števil. 1.

Prva in najstarejša zaloga šivalnih strojev.

Tu se tudi dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno pa priporočam svoje izvrstne slamo-reznice in mlafilnice, katere se dobivajo vzhic njih izbornosti cenó. (1741)

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Svoji k svojim!

Kavarna

J. Kramar

Ljubljana (1749)

Dunajska cesta št. 5.

Razstava v Stuttgartu 1896: zlata svetinja.

Singer-jevi šivalni stroji

zavzemajo, odkar so iznajdeni šivalni stroji, mej njimi prvo mesto; veljajo za vzor glédé konstrukcije in izdelave, so nedoseženi v trajnosti in urnosti šivanja in lepoti šivi. Dozdaj se jih je razprodalo 13 milijonov in so njih izborne lastnosti priznane bile z več nego 400 prvimi častnimi darili. Tudi na letošnjih razstavah v Stuttgartu in Graudenzu so dobili samo Singer-jevi šivalni stroji največje darilo — zlato svetinjo. — Priporočajo se torej

kot najboljše in najkoristnejše božično darilo.

Singer-jevi šivalni stroji se izdelujejo v neizmernem številu načinov za najraznovrstnejše industrijalne namene. — Brez primere je mnogostranost novih Singer-jevih rodbinskih šivalnih strojev za domačo rabo, oni izvršujejo vsa v gospodinjstvu le mogoča šivalna dela, kakor umetna vezanja in se odlikujejo istotako po pripravi uporabi in lahkem teku, kakor tudi po okusni vnanji obliki. (3294—2)

Gradec Singer Co. Act. Ges. Gradec
1., Sporgasse 16. (prej G. Neidlinger.) 1., Sporgasse 16.

V Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 8 pri Ign. Žargi-ju reelna razprodaja.

(3249—9)

Prav ugodna prilika za nakupovanje raznega blaga:

**klobukov, modercev, srajc, kravat, ovratnikov itd.
in blaga za krojače in šivilje.**

Naj nikdo ne zamudi te ugodne prilike za nakupovanje dobrega, trpežnega blaga.

Pri Ign. Žargi-ju

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 8.

Posojilnica v Celju oddá v najem

v „Narodnem domu“

več prodajalnic

katero so zelo ugodne za vsako trgovino. „Narodni dom“ stoji na oglu cesarja Jožefa trga in ljubljanske ceste, po kateri gre ves promet iz savinjske doline. Nasproti „Narodnemu domu“ je c. kr. okrajno glavarstvo in c. kr. glavni davčni urad. V „Narodnem domu“ sta dva denarna zavoda, namreč celjska posojilnica in južno-štajerska hranilnica; nadalje je tu čitalnica in shajališče vseh narodnih društev.

Pisemne ponudbe vložiti je pri posojilnici v Celju. (3281—3)

Vozni listki v Sev. Ameriko

(3077—10)

pri

nizozemsko-ameriški
parobrodni družbi.

I Kolowratring 9

IV Weyringergasse 7

DUNAJ.

Vsak dan odprava z Dunaja.

Pojasnila zastoj.

Lep dolomitni pesek

za posipanje vrtov in dvorišč priporoča

Albert Vodnik

posestnik Podutikom pri Ljubljani

do katerega naj se vsi, kateri ga potrebujejo, pis
meno obrnejo. (3353—2)

katero so že več let preskušene in po odličnih zdravnikih
kot lahko odvajalno, razstojljivo
sredstvo priporočane,

ne motijo prebavljanja, so popolnoma neškodljive.
Ker so posladkorjene, jih otroci radi uživajo.

Škatljica, 15 kroglic imajoča, velja 15 kr., zavoj
z 8 škatljicami, torej s 120 kroglicami, velja le
1 gld. n. v. (3172—7)

**Zahtevaj „Neustein-ove od-
vajalne kroglice“.** —
Pristne so samo, ako imajo pridejano
varstveno znamko „Sv. Leopolda“ v
rudečem tisku. Naše registrirane škat-
ljice, navodi in zavitki morajo imeti
podpis „Philipp Neustein, Apo-
theker“.

Philipp Neustein-ova

lekarna pri „sv. Leopolda“, Dunaj, I., Plankengasse 6.
Zaloga v Ljubljani pri gg. lekarjih G. Plecoll-ju
in M. Mardetschlaeger-ju.

Prodajalnica v Ljubljani

oddá se takoj. (3319—3)

Poizvé se natančneje pri g. Franu Jonke,
Kongresni trg št 15, od 11.—12. ure dopoldne.

PHÖNIX-POMADA

na razstavi za zdravje in vreda-
vanje bolnikov v Stuttgartu 1890
odlikovana z nagrado, je po zdrav-
niškem izreku in mnogih zabval-
nih pismih, katerih število gre v
tisoče, priznana kot jedino, zares
reelno in neškodljivo sredstvo, s
katerim se doseže tako pri gospéh
kakor pri gospodih lepa in bujna
rast las in se prepreči, da ne
izpadajo in da se ne dela mej njimi
prhot; mladi gospodje dobé po
nje rabi močne brke. Za uspeh
in za neškodljivost se garantuje.

Lonček 80 kr., če se pošlje po pošti ali proti povzetju 90 kr
K. HOPPE, Wien, XV., Zinkgasse 14.
(2790—17)

Za kašljujoče

dokazuje nad 1000 spričeval

izbornost

(3147—8)

Kaiserjevih prsnih bonbonov

gotovo in hitro učinkujočih pri kašlju, hri-
pavosti, kataru in zasilženju. Največja
specijalitet Avstrije, Nemčije in Švicarske. Za-
voitek 10 in 20 kr.

Zaloga v Ljubljani: Viljema Mayer-ja, le-
karna, Marijin trg in Mr. Ph. M. Mardet-
schlaeger-ja, lekarna, Prešernov trg.

Otvoritev mesnice in gostilne.

Podpisane naznavjam, da otvorim dué 21. novembra t. l.

v **Travniških ulicah št. 6 (poleg vojašnice)**
mesnico, v kateri bodem prodajal

konjsko meso.

Klal bodem samo lepe, zdrave in rejene konje, in sicer se bo to klali v mestni
klavnici pod strogo kontrolo. Vse meso bo živinozdravnik natančno ogledal in je torej
zajamčeno, da se bode prodajalo zgolj zdravo in dobro blago.

Meso se bo prodajalo kilogram po 24, 28 in 36 kr.
Istotam otvorim tudi

gostilno „pri zlatem konju“

v kateri se bodo dobivala ukusno in tečno prirejena jedila iz konjskega
mesa, in sicer: golaš porcija po 6 kr., bržola po 14 kr., srezek po 13 kr.
Točila se bodo dobra, pristna vina, liter po 28 kr. in 36 kr., ter dobro in pri-
jubljeno Reininghausovo pivo, liter po 10 kr., liter po 20 kr.

Zagotavljam dobro in točno postrežbo, se priporočam slavnemu občinstvu na
obilen obisk in naročevanje.

Ivan Kopač

mesarski mojster in gostilničar.

(3263—6)

Posebno znižane cene zlatim uram.

FR. ČUDEN

urar in juvelir

Mestni trg **Ljubljana** Mestni trg.

Letošnja slaba kupčija primorala me je, ker
je ostalo veliko blaga, prodajati po najnižji ceni
in deloma pod ceno, da razprodam nekaj svoje velike
zaloge. (3308—5)

Ker se sedaj bliža čas za

božična in novoletna darila

priporočam vsakomur svojo bogato zalogo zlatih, srebrnih in stenskih ur,
veržilo in vsakovrstno zlatino in srebrnino kot najprimernejša darila
ter vabim vsakega, da si pri nakupu ogleda mojo zalogo.

Zagotavljam najsolidnejše postrežbo po mogoče nizkih cenah ter se pri-
poročam

Fran Čuden.

Posebno znižane cene zlatim uram.

Važno! Važno!

Za vsako rodbino primerna

božična darila

po znižanih cenah

priporoča

K. RECKNAGEL

Mestni trg št. 24.

(3318—4)

Kožuhovina v največji izberi.

Novo! POUFRE & SAVON EGLANTINE

so

najpriljubljeniji toaletni predmeti

elegantnega svetá. — Po njih porabi se doseže blesteče bela
in brezporočno čista polt. Koža postane baržunasto mehka
in prosta vseh nečistostij. Učinek je presenetljiv in
neprekošen. (3126—3)

Garantirano neškodljivo!

Glavna zaloga za Avstro-Ogersko: lekarna „pri sv. Duhu“ E. Tomaja
naslednik A. Winger, Zagreb, Illica št. 12.

Zaloga za Ljubljano: Deželna lekarna „pri Mariji Pomagaj“,
M. Leustek, Reseljeva cesta št. 1, poleg mesarskega mostu.

Moja letošnja

božična razstava

ki se otvori v **ponedeljek dné 14. t. m.**, se nahaja, kakor vlni v prodajalnem prostoru v **I. nadstropju.**

Obsega najbogatejšo izber **najnovjših moških, ženskih, modnih in potrebnostnih predmetov**, kakor: **blago za plesne obleke, cvetlice, pahljače, Sortie de Ball, glavnih ogrinjal iz tančice, svile in volne, riše, predpasnike, rokovice, jopiče, moderce in tkano blago, domače in tuje parfumerije** v najlepši opravi.

Moške kravate v velikanski izberi, mej temi priporočam ve-elegantne **velutin-kravate**, katere jaz sam prodajam na tukajšnjem trgovišču, **moško perilo** najboljše baže, **kratke nogovice, nogovice, žepne robce** in še različne v to stroko spadajoče predmete.

Zaradi ugodnosti in v boljše orijentiranje, bode na vsakem predmetu razvidna cena.

Zaradi neugodne sezone se razne **kožušne konfekcije**, kakor: **cepes, boa, ovratniki, mufl, čepice** in ostanek **olišpanih in neolišpanih ženskih klobukov** prodajo pod nakupno ceno

Uljudno vabeč na obisk in ogled svoje razstave se zamužm

z vespoštovanjem

(3362-1)

J. S. Benedikt.

Kanarček

se je ujel v **Salendrovih ulicah dne 11. t. m.** Lastnik naj se oglasi v upravnistvu „Slov. Naroda“. (3357)

Lekarna „Pri Mariji Pomagaj“ M. Leustek

Ljubljana, Roseljeva cesta št. 1, zraven mesarskega mostu
priporoča ob sedanjem času za jemanje najbolj pripravno **pristno čisto in sveže**

Dorševo Med. ribje olje

ugodnega okusa, lahko prebavljivo; mala steklenica **50 kr.**, večja **1 gid.**

Nadalje zaradi svojega izbornega učinka znano

tanno-chinin tinkturo za lase

katera okrepuje lasišče in preprečuje izpadanje las.

Cena steklenici z rabilnim navodom **50 kr.**

Zaloga vseh preskušanih domačih zdravil, katere se priporočajo po raznih časopisih in cenikih. Med. Cognac, malaga, rum i. t. d. (3280-7)

Razpošilja po pošti vsak dan 2krat.

Postranski zaslužek

150-200 gid. mesečno za osebe vseh poklicnih vrst, ki se hoté pečati s prodajo zakonito dovoljenih srečk. — Ponudbe na „Hauptstädtische Wechselstuben-Gesellschaft Adler & Comp., Budapest“. (3060-21)

Ustanovljena 1. 1874.

Sidro

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

iz Richterjeve lekarne v Pragi.

Priznano izborno, bolečine tolažeče mazilo; po 40 kr., 70 kr. in 1 gid. se dobiva v vseh lekarnah. Zahtevati naj se blagovoli to **splošno priljubljeno domače zdravilo** vedno na kratko kot

Richterjev Liniment s „sidrom“

in sprejme naj se iz opreznosti le take steklenice kot **pristne**, ki imajo znano varstveno znamko „Sidro“. (3301-3)

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi.

Izdelovanje perila

Na debelo! za gospode, gospé in otroke. Na drobno!

Srajce za gospode
bel šifon, gladka prsa, brez zavratnika, brez manjet.
27 vrst.
1 komad po gid. 1-10 do 2-70
6 komad. „ „ 6-26 „ 15-
Srajce za dečke
v 4 velikostih, kakor zgoraj
1 komad po gid. 1- do 1-40
6 komad. „ „ 5-76 „ 7-76
Spodnje bláče (gate)
za gospode 6 kakovostij
1 kom. po gid. —80 do 1-40
6 kom. „ „ 4-50 „ 7-60
12 ovratnikov
gid. 1-80 do gid. 2-20.
12 parov manjet
od gid. 3-80 do 4-60.
12 komadov
predarajnikov
od gid. 3-26 do 5-
Ceniki v nemškem, slovenskem in italijanskem jeziku se na zahtevanje pošiljajo.

Prezemajo se opreme za neveste.

Ustanovljeno leta 1870.

Cena in blago brez konkurence!

Prezemajo se opreme za novorojenca.

Za brezhiben kraj in najsolidnejšo postrežbo jaméi tvrdka

C. J. Hamann v Ljubljani

zalagatelj perila več c. kr. častniških uniformovališč in uniformovanja v naši c. in kr. vojni mornarici.

Moderci

izvrstne fačone, najboljši izdelek

(2220-36) najceneje pri

Alojziju Persché

Pred Škofijo 22, poleg mestne hiše.

1. najstarejša posreovalnica stanovanj in služeb

Ljubljana **G. FLUX** Breg št. 6

priporoča in namešča (3358-1)

službe iskajoče vsake vrste

(moške in ženske) za tukaj in drugod. Za kakor megoče hitro in vestno postrežbo se jaméi.

Po ceni na prodaj!

1 trgovski prodajalnik (pudelj) in stelaže za špec. trgovino,

dalje zaradi opustitve predmeta

drsalice

od 20 kr. naprej pri (3354-1)

Karolu Kauschegg-u

trgovina z železino v Ljubljani, Dunajska cesta 18.

Praško domače mazilo

(1700) iz lekarne b (21)

B. Fragner-ja v Pragi

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero obrani rane čiste in varuje vnetja in bolečine manjša t-r hladi. — V pučicah po 35 in 25 kr. Po pošti 6 kr. več. Razpošilja se vsak dan.

Vsi deli embalaže imajo zraven stoječo zakonito deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga:

B. Fragner, lekarna „pri črnem orlu“, v Pragi,

Mala stran, ogel Spornar-jeve ulice 203.

Za Božič in za Novo leto

(3346-2)

priporočam

po izrednih cenah

nastopno blago, katero, v bogati izberi na skladišču, po najnižjih cenah ustreza vsem zahtevam gledé solidnosti in gledé nizkih cen.

Veliko blaga za ženske obleke, sukno za moške in deške obleke **modne, pikétne in kitične barhante** platneno blago, le renomirane izdelke preproge, namizne prte, posteljne in flanelne odeje.

Z vespoštovanjem

J. GROBELNIK, Ljubljana

(poprej W. Sattner)

le na Mestnem trgu 20.

Vzorci na zahtevanje brezplačno in franko.

Po jako nizki ceni!

Po jako nizki ceni!